

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

07 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Soroca (sediul Central) din 31 ianuarie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 aprilie 2019, declarat de către inculpatul

Danila Alexandru xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.11.2018 - 31.01.2019;

Instanța de apel: 25.02.2019 - 10.04.2019;

Instanța de recurs: 30.05.2019 - 07.08.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Soroca (sediul Central) din 31 ianuarie 2019, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Danila Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, la 1 (unu) an închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 100 (una sută) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Danila Alexandru, la 16 iulie 2018, aproximativ la ora 22:00, aflându-se în xxxxx, împreună cu prietenul său Cojocar Vasile, a.n. xxxxx, locuitor al xxxxx, cunoscând faptul, că Braniște Galina deseori lasă geanta sa nesupravegheată pe pragul casei, prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu Cojocar Vasile, având intenții de profit și urmărind ambii scopul sustragerii, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, au pătruns în gospodăria Galinei Braniște, xxxxx, de unde pe ascuns de pe pragul casei au sustras și însușit

geanta de culoare neagră la preț de 200 lei ce aparține Galinei Braniște, în care se aflau cheile de la magazinul alimentar, mijloace bănești în sumă de 5800 lei, precum și buletinul de identitate și pașaportul străin pe numele Galinei Braniște, astfel cauzând părții vătămate o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 6000 lei.

În privința lui Cojocaru Vasile, cauza penală a fost disjunsă în procedură separată.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate conform art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, *furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, săvârșit prin pătrundere în alt loc pentru depozitare și cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Inculpatul împreună cu avocatul său, Mînescuț Valentina, au contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, sub formă de amendă.

În susținerea celor solicitate apelanții au menționat, că instanța de fond, nu a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, or, inculpatul și-a recunoscut vina integral în comiterea infracțiunii, căindu-se sincer pentru cele comise și a pledat pentru o pedeapsă sub formă de amendă.

Relevă, că căința sinceră se dovedește și prin aceea că a reparat prejudiciul integral și benevol, iar partea vătămată l-a iertat și a depus cerere în baza art. 109 Cod penal, susținută și de inculpat.

Au mai invocat, că partea vătămată a pledat pentru aplicarea în privința acestuia a unei pedepse non-privative de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 aprilie 2019 apelul a fost respins ca nefondat și menținută sentința.

În argumentarea soluției pronunțate instanța de apel a statuat, că prima instanță justificat a aplicat acestuia pedeapsa sub formă de închisoare, iar quantumul acesteia pentru fapta comisă a fost stabilit cu respectarea principiilor individualizării pedepsei penale și a prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Având în susținere prevederile art. 75 Cod penal, instanța de apel a mai remarcat, că pedeapsa aplicată inculpatului Danila Alexandru, sub formă de închisoare, în quantumul stabilit de către prima instanță, este în coraport cu gravitatea faptei comise, o infracțiune mai puțin gravă, comisă cu intenție; natura și gravitatea consecințelor infracțiunii - ca urmare a acțiunii infracționale comisă de Danila Alexandru, părții vătămate i-au fost cauzate daune considerabile, prejudiciul cauzat acesteia fiind totuși în final reparat; motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit - interesul material și scopul cupidant; personalitatea inculpatului - care anterior a mai avut conflicte cu legea, or, prin sentința Judecătoriei Militare din 25 august 2015, a fost condamnat în baza art. 371 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare, executarea căreia în temeiul art. 90 Cod penal a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani;

prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 februarie 2016, a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, prin aplicarea art. 85 Cod penal, definitiv fiind condamnat la 2 ani 4 luni închisoare; prin sentința Judecătorei Militare din 31 mai 2016, a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, iar prin aplicarea art. 85 Cod penal, definitiv i-a fost stabilită pedeapsa 3 ani închisoare cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani; ulterior a fost eliberat prin încheierea Judecătorei Orhei din 07 mai 2018 conform art. 13 alin. (1) lit. a) a Legii nr. 210 privind amnistia în legătură cu proclamarea independenței Republicii Moldova; la locul de trai se caracterizează negativ; atitudinea inculpatului față de fapta comisă și procesul desfășurat - a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, fapt ce a găsit reflectare asupra termenului de examinare a cauzei, circumstanțe atenuante - căința sinceră; circumstanțe agravante - săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru o faptă similară.

Instanța de apel a mai reținut, că pedeapsa închisorii stabilite inculpatului este condiționată de personalitatea inculpatului, care nu este la prima abatere de la legea penală, precum și gravitatea faptei imputate, care face parte din categoria celor mai puțin grave. Inoportunitatea aplicării unei pedepse de altă categorie, rezultă din însuși categoria și caracterul faptei comise, din natura și gravitatea consecințelor infracțiunii comise de Danila Alexandru, precum și din faptul, că acesta anterior a beneficiat și de instituția „suspendării condiționate a executării pedepsei”, fiind ulterior și amnistiat cu liberarea de executarea pedepsei înainte de termen, dar careva concluzii nu și-a făcut, or, eliberându-se din penitenciar la 07 mai 2018, deja la 16 iulie 2018 comite iarăși o infracțiune mai puțin gravă, comisă cu intenție, astfel sfidând cu desăvârșire nu numai normele morale, dar și legea penală.

În aceste împrejurări, solicitările inculpatului referitor la aplicarea unei pedepse non privative de libertate, au fost considerate neîntemeiate de către instanța de apel, or, o pedeapsă mai blândă la caz, nu va asigura atingerea scopului pedepsei penale și nu va restabili echitatea socială perturbată de Danila Alexandru.

Instanța de apel a reiterat, că instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, stabilind respectivele pedepse la limite esențial micșorate rezultând din procedura simplificată de examinare a cauzei, care a fost solicitată de către Danila Alexandru până la începerea cercetării judecătorești ce a avut loc în prima instanță. Iar cuantumul pedepsei, stabilită aproape de limita minimă posibilă rezultă din împrejurările speței, inclusiv și rezultând din căința sinceră a inculpatului, care este apreciată ca fiind circumstanță atenuantă în sensul art. 76 Cod penal.

Pedeapsa aplicată de către prima instanță corespunde în opinia instanței de apel și scopului legii penale prevăzut la art. 61 Cod penal.

Cât privește solicitarea apelanților de a înceta procesul penal în temeiul art. 109 Cod penal, instanța de apel a reținut, că la materialele cauzei nu se

regăsește cererea părții vătămate care ar pleda în mod expres și cert pentru încetarea procesului penal din motivul împăcării părților, or, în dezbaterile judiciare, în instanța de fond, partea vătămată, Braniște Galina indică, că pe inculpatul Danila Alexandru l-a iertat, paguba i-a fost restituită, pretenții la el nu are, iar referitor la pedeapsă nu solicită să fie izolat de societate, dar pledează pentru aplicarea unei pedepse cu amenda, fapt ce nicidecum nu implică încetarea procesului din motivul împăcării părților în temeiul art. 109 Cod penal, fiind irelevante invocările apelanților și la acest capitol.

5. Inculpatul, fără a invoca careva temeiuri pentru declararea recursului din cele conținute în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor judecătorești pronunțate în cauză cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de lege, deoarece a conlucrat activ cu organul de urmărire penală, a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală și a restituit integral paguba.

Mai indică că, partea vătămată Braniște Galina a încheiat acord de împăcare în temeiul art. 109 Cod de procedură penală și nu are careva pretenții față de el.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului inculpatului, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece pedeapsa stabilită de către instanța de apel a fost apreciată în dependență de circumstanțele atenuante și agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal, precum și de efectele acestora prevăzute în art. 78 Cod penal.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit recursului declarat, Colegiul penal constată că inculpatul critică soluția instanțelor de fond dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanțele greșit au individualizat pedeapsa aplicată, stabilindu-i o pedeapsă

prea aspră, argumente ce se subscriu temeiului de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Cu referire la argumentele menționate în recurs, Colegiul penal conchide că acestea sunt nefondate și nu reflectă prezența în speță a încălcărilor invocate, deoarece instanța de apel a respectat prevederile legale prescrise de art. art. 414-419 Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 4 din prezenta decizie.

Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește, că categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Cu referire la argumentul inculpatului prin care se invocă necesitatea aplicării în privința sa a unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, deoarece instanțele de fond i-ar fi aplicat o pedeapsă prea aspră, Colegiul penal menționează că acestea nu pot fi reținute, deoarece sub aspectul individualizării pedepsei penale, soluția instanței de apel cu privire la menținerea sentinței primei instanțe este întemeiată și legală.

Potrivit prevederilor art. 79 alin. (1)-(1¹) Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională. Săvârșirea infracțiunii de către persoanele care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani poate fi apreciată de către instanța de judecată drept circumstanță excepțională. Poate fi considerată excepțională atât o circumstanță atenuantă, cât și un cumul de asemenea circumstanțe legate de situațiile menționate la alin. (1).

În sensul articolului de lege citat este de înțeles, că stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând numai în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

În spiritul acestei norme penale, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului. Împrejurările obișnuite sunt cele care predomină și caracterizează majoritatea cetățenilor și nu pot fi considerate excepționale.

Ca excepționale, instanța urmează să stabilească astfel de împrejurări care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și date privind personalitatea făptuitorului (grad de invaliditate – I, II (persoana cu dizabilități severe și accentuate), merite deosebite față de societate, alte circumstanțe de importanță majoră).

În cazul stabilirii unor asemenea împrejurări, instanța de judecată este obligată să indice în sentință care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate excepționale și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc drept temei pentru aplicarea art. 79 Cod penal.

Potrivit practicii judiciare, instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei.

La caz, reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal conchide că nici în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională și nici în datele privind personalitatea infractorului, nu au fost identificate circumstanțe, împrejurări,

particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului, care ar constitui temei de aplicare a unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege.

Astfel, instanțele de fond corect au reținut că pedeapsa închisorii stabilită inculpatului este condiționată de personalitatea acestuia, care nu este la prima abatere de la legea penală, precum și gravitatea faptei imputate, care face parte din categoria celor mai puțin grave.

Inoportunitatea aplicării unei pedepse de altă categorie, rezultă din însuși caracterul faptei comise, din natura și gravitatea consecințelor infracțiunii comise de Danila Alexandru, precum și din faptul, că acesta anterior a beneficiat și de instituția „suspendării condiționate a executării pedepsei”, fiind ulterior și amnistiat cu liberarea de executarea pedepsei înainte de termen, dar careva concluzii nu și-a făcut, or, eliberându-se din penitenciar la 07 mai 2018, deja la 16 iulie 2018 a comis o altă infracțiune, din categoria celor mai puțin grave, cu intenție, astfel sfidând cu desăvârșire nu numai normele morale, dar și legea penală.

Colegiul penal menționează că nu pot fi reținute argumentele inculpatului prin care se invocă faptul, că circumstanțele examinării cauzei în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, conlucrării active cu organul de urmărire penală și repararea prejudicialului material cauzat, ar condiționa aplicarea în privința acestuia a unei pedepse de altă categorie, non-privative de libertate, deoarece atât prima instanță cât și instanța de apel au ținut cont de principiul individualizării pedepsei (art. 7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, inculpatul beneficiind și de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de sancțiunea normei de drept încălcate, în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, și întemeiat au concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura doar prin izolarea inculpatului de societate.

Față de cele descrise mai sus, Colegiul penal conchide că, instanțele de fond la compartimentul individualizării pedepsei, au acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal.

Nu pot fi reținute în sensul admiterii recursului nici argumentele inculpatului prin care se susține că partea vătămată a încheiat cu acesta un acord de împăcare în temeiul art. 109 Cod de procedură penală, întrucât la acest capitol instanța de apel corect a reținut, că la materialele cauzei nu se regăsește cererea părții vătămate care ar pleda cert pentru încetarea procesului penal din motivul împăcării părților.

Prin urmare, Colegiul penal constată că, concluzia instanței de apel de menținere a sentinței primei instanțe, corespunde circumstanțelor cauzei și criteriilor de stabilire a pedepsei, aceasta fiind motivată și aplicată în limitele legii, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către inculpatul Danila Alexandru, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală,

Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul ***Danila Alexandru xxxxx***, în propria cauză penală, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 aprilie 2019, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la ***30 august 2019***.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor